

[Nør Christensen]

de før, gennem en personlig henvendelse til egen læge, og det behøver ikke at være noget voldsomt langvarigt, det vil hurtigt blive en rutine for den pågældende læge at kunne instruere en patient om, hvad det er, den pågældende indlader sig på, såfremt vedkommende tilkendegiver sig som værende donor.

Anna-Marie Hansen (S):

Efter årelange diskussioner om en ændring af døds-kriteriet står vi nu med et lovforslag, der lægger op til et ændret døds-kriterium for hjernedøde, altså mennesker, hvis hjernefunktion uopretteligt er ophørt, og det er ét ud af hver et hundrede dødsfald, der her er tale om.

Der dør 50.000 mennesker pr. år i Danmark, og hjertedøden er en naturlig død for de allerfleste; undtagen hos den ene procent, hvor dødsprocessen indledes med ophørt hjernefunktion.

Så langt så godt. Et supplerende døds-kriterium, altså hjernedøds-kriteriet, må være en velafbalanceret løsning. Hvorfor? Jo, fordi det er den eneste etiske løsning. At ændre døds-kriteriet er ikke uproblematisk, men vi er nødt til at se dette i den sammenhæng, hvori det hører i vor tids udvikling. Mennesket er en helhed, og herudfra er hjernens død identisk med menneskets død. Ånd og legeme har ikke længere et samspil, heller ikke med omverdenen. Man kan ikke hævde, at hjernedøde er døende. Døden er indtrådt, selv om endeligt ophør af kroppens funktion ikke er afsluttet under dødsprocessen.

Jeg mener derfor, at Kristeligt Folkeparti foreslag om at bevare hjertedød og lade en attest foreligge, når hjernedødsdiagnosen er stillet, faktisk er et overflødig forslag, og jeg spørger både Kristeligt Folkeparti og SF: Har de to partier aldrig sat spørgsmålstegn ved, om hjertedøds-kriteriet er den endegyldige sandhed? Jeg tænker her på, hvordan vi i livsforlængelsesøjemed i mange år har genoplivet hjertedøde.

Grænserne for, hvad vi opfatter som en naturlig død, er flyttet, og der er ikke brug for flere forvirringsbegreber. Den tætte sammenhæng mellem ændring af døds-kriteriet og transplantation har haft en tendens til at overskygge debatten om hjernedøds-kriteriet.

Men det ville nok også være at føre folk bag lyset, hvis denne sammenhæng ikke blev gjort klar, fordi en ændring af døds-kriteriet først og

fremmest er blevet aktuel på grund af muligheden for nye transplantationsbehandlinger.

Lovforslaget om indførelse af hjernedøds-kriteriet vil betyde, at der ikke er noget, der forhindrer indførelse af nye transplantationer, hvilket der ikke er taget stilling til i denne lov, og det mener jeg heller ikke man skal.

Men jeg synes ærlig talt, at det virker underligt, at døds-kriteriebegrebet overhovedet ikke indgår i overskriften i lovforslag nr. L 149, som bare hedder: Lov om ligsyn, obduktion og transplantation m.v. Ville det ikke have været relevant, om lovoverskriften indeholdt selve emnet døds-kriteriet?

I forhold til hele debatten om døds-kriteriet virker det forkert, at ændringen af døds-kriteriet, som betyder meget for befolkningen, simpelt hen ikke er nævnt. I betænkningen findes der 3 sider om emnet, så man må gå ud fra, at alle mener, det er væsentligt.

I bemærkningerne om lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser er der taget fat på behovet for information, om adgangen til at tilkendegive sin holdning til organdonation. Men hvad med informationerne herudover? Jeg gør opmærksom på den opinionsundersøgelse, Etisk Råd har gennemført, som viser, at der i befolkningen eksisterer misforståelser, som kræver en massiv oplysningsindsats. Gang på gang har vi i Socialdemokratiet anmodet om en massiv oplysningsindsats gennem Sundhedsstyrelsen.

Jeg mener, det er uetisk at afskære befolkningen fra den nødvendige oplysning med hensyn til så vigtige ændringer og følelsesmæssige problemstillinger, som døden altid indebærer.

Afslutningsvis skal jeg sige, at det er væsentligt, at der indføres en praktisk og let administrerbar ordning, hvor mennesker skriftligt kan tilkendegive deres indstilling til organdonation. Ethvert menneske bestemmer selv over sine organer, det er klart, og der må foreligge et personligt samtykke. Men jeg mener ikke, at et organtestamente el.lign. mærkatforanstaltninger er løsningen, selv om metoden følges op af et organdonorregister, som i øvrigt er en nødvendig foranstaltning, hvis det hele ikke skal være nytteløst.

Organtestamenter er afprøvet, og de har vist sig ikke at være anvendelige i praksis. Mange får det simpelt hen ikke oprettet, selv om de har taget stilling.